

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrosancti Nominis Iesv Cvltvs Et Miracvla

Stengel, Carl

Augustae Vindellicorum, 1613

Qua reuerentia, amore & affectu prosequit fuerint antiqui Patres diuinum nomen, quibusqúe figuris sacrosanctum nomen Iesv significatum fuerit.

Cap. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49813](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49813)

2. Cor. 12. Actor. 9. priæ voluntatis, & proprii sensus lethaliter infecti. Illi autem qui natus fuerat ex Deo, *in tertium cælum eleuatus*, concito dicebatur: *Vade ad Ananiam, & ibi dicetur tibi, quid te oporteat facere.* Henr. Harph. Theol. Myst. lib. 5. p. 1. c. 11. & 12.

QVA REVERENTIA, AMORE
ET AFFECTV PROSEQVVTI FVERINT
antiqui Patres diuinum nomen, qui-
busue figuris sacrosanctum no-
men I E S V significatum
fuerit.

CAPVT II.

Esal. 26.

Philip. 2.
Psal 47.

ICIT Esaias: *Nomen tuum Domine & memoriale tuum in desiderio anime.* Quod verum est in vtraque lege, quantum ad illud nomen, quod est super omne nomen, quia *secundum nomen tuum Deus, ita & laus tua.* Nam in lege veteri nomen, quod erat super omne nomen, dicebatur nomen domini *τετραγράμματος*, id est, nomen quatuor litterarum. Scribitur enim apud Hebræos quatuor literis, quæ ineffabile pronunciant: & idè dicebatur nomen domini ineffabile, eò quod non licuit alicui hoc nomen proferre, nisi tantum summo sacerdoti: & hoc tantum in sanctuario in tempore ieiunij, & in benedictione sacerdotali. In cuius ptolatione fuit

cura

cura magna, & timida reuerentia. Significat enim nomen Dei, quod dicitur ineffabile, non quia dici non potest, sed quia eius significatio ab humano corde comprehendi non potest. Vnde secundum sapientes Iudaeorum significat incommunicabilem & nudam Dei substantiam. Quod nomen Deus primò indicauit Moyfi tam quantum ad vocem, quam etiam quantum ad significationem, dicens: *Et nomen meum magnum ADO-* *Exod. 6.*
NAI non indicaui eis, scilicet patribus. Quod scilicet *Adonai.*
nomen Adonai ponitur in Biblijs, & pronunciaturo loco nominis tetragrammati Iehova: quod propter suam reuerentiam omninò subtrahitur. Nam hoc nomen in aurea lamina scribebatur, & super mitram vitta hyacinthina ligabatur, vt immineret fronti summi Pontificis. Et hoc solum in toto pontificis habitu fuit de solo auro, ad ostendendum, quantam charitatis eminentiam ei debeamus. Et (vt dicit Rabbi Salomon) ponebatur etiam nomen istud in Rationali iudicij, sub lapidibus Rationalis absconditum. Nam Rationale fuit de panno duplicato, & inter duos pannos ponebatur, & portabatur ad pectus pontificis: cuius virtute ei manifestabatur de interrogatis, quando dominum consulebat, vt etiam sic impleretur illud Cantic. *Poneme* *Cant. 8.*
Et signaculum super cor tuum. Vnde nomen hoc figura fuit *Exod. 28.*
dulcissimi nominis Iesv, vt tangitur in Glossa super *Exodum.* Ecce habes nomen patribus quidem manifestatum, sed nondum effusum, nondum dulcescit charitate, quia pauescit potestate. Hoc enim referuatum erat nouæ legi. Cuius tamen effusionem & fragrantiam præsentit Abacuc Propheta cum dixit: *Ego autem* *Abac. 3.*
in domino gaudebo, & exultabo in Deo IESV meo. Nimirum cum, vt dicitur in Actis, *non est in alio aliquo salus.* *Act. 4.*
Nec enim aliud est nomen sub calo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Et pro isto Salvatore suspiria emittebant antiqui patres vehementissima cordium suorum afflictione, vt ex Prophetarum scripturis patet.

Esai. 38.

Atque ita quando Regi Ezechiaë mors nunciata fuit, ipse suspirans dixit: *Non Videbo Deum in terra viuentium.* Terram viuentium vocauit ibi terram Iudææ, in quam Deus, humana carne indutus venit, & pro illo suspirabat ibi dicens. Nunquid moriar absque eo, quod in hac terra tantum bonum videam? Et septuaginta interpretes sic vertunt. Et dixit. Non iam, non iam, non videbo salutare Dei? In qua verborum repetitione denotatur ingens desiderium, quo bonus ille Rex hanc cælestem salutem videre cupiebat; sicut Troianorum lætitiã, cum procul viderent Italiam, trina geminatione Italiaë expressit Virgilius dicens:

*Cum procul obscuros colles, humilemq; Videmus
Italiam, Italiam primus conclamat Achates:
Italiam socii lato clamore salutant.*

Accedit quoque, quod in veteri testamento quoties in vulgata editione habetur Saluator, vel salutare, Hebraicè habetur sacrum nomen, IESVS: vt patet Esai.

Esai. 46.

46. *aperiatur terra, & germinet Saluatorem.* Et cap. 62.

Esai. 62.

Ecce Saluator tuus Venit: habetur IESVS. Et cap. 12.

Esai. 12.

Ecce Deus Saluator meus. Factus est mihi in salutem. Et haurietis aquas de fontibus Saluatoris: Ter habetur nomen IESVS, vt notauit Procopius. Eximius quoque ille Patriarcharum Iacob inquit: *Salutare tuum expectabo Domine,* hebraicè IESVAH, id est, IESVM tuum expectabo Domine. Hoc sacrosanctum nomen adorauit idem Iacob, cum adorauit fastigium Virgæ Ioseph, siue sceptri illius: sicut legit Paulus ad Hebr. II. sequutus translationem Septuaginta: In fastigio enim & culmine virgæ crucis Christi scripsit Pilatus hoc nomen IESVS: atque illud in figura adorauit Iacob in fastigio virgæ Ioseph. Veram itaque ac æternam salutem Iacob in extremo suspirabat spiritu, cum verba illa protulit: *Salutare tuum expectabo Domine.* Quæ Chaldaëus sic exponit; Salutare tuum expecto Domine, dixi Iacob, non expecto salutare Gedeon, quæ est salus temporalis, neque salutare

Gen. 49.

Hebr. 11.

Iacob

nomen

IESVS in

figura

adorauit.

Gen. 49.

Samson, quæ est salus tranitoria, sed expecto redemptionem Christi filij David, cuius redemptionem desiderat anima mea, &c. Reliquæ saluationes salutem afferunt temporariam: IESV saluatio attulit æternam, reliquæ hostes imbecillos, nempe homines à ceruicibus depulere, hæc peccata, dæmones, mortemq; , hostes truculentissimos depulit; reliquæ fuere corporum, hæc corporum & animorum; reliquæ defecere, hæc cum æternitate permanebit.

Rursum Ioseph ille Hebræus, quem Ægyptus saluatorem mundi appellauit, mundi totius saluatoris umbra fuit. Tanta autem extitit tempore illius abundantia tritici, vt arenæ maris cœquaretur, & copia mensuram excederet. Similem in modum, nostri Seruatoris tempore, tanta est diuini pabuli copia, vt arenam superet maris, mensuramq; omnem excedat. Etenim Christi quibus pascimur merita, omnem mensuram transcendant. Porro in veteri lege tres fuere viri hoc nomine IESVS appellati; nempe IESVS Naue, dictus Iosue, cuius voci obediuit Sol, quiq; Israëliticum populum in terram promissionis induxit. Secundus IESVS Iosedech, qui anno primo Cyri Regis Persarum cum Zorobabele templum Salomonis à Chaldæis dissipatum restituit. Tertius IESVS Sirac auctor libri Ecclesiastici, qui cælesti doctrina filios Israel erudiuit. Omnes isti typum & figuram gerere Saluatoris Christi; *qui multos filios in gloriam adduxit*, qui cælestis Hierusalem ruinas instaurauit, qui tandem cælestem doctrinam Apostolis & Ecclesiæ sanctæ de sinu patris susceptam reuelauit: & qui melius quam Iosue fideles suos in æterna tabernacula introduxit. Et consonat nominis IESV etymologia, apud Græcos enim IESVS sex literis scribitur, qui numerus (teste Beda primo libro in Lucam) salutis nostræ mysteria redolet. Continetur enim in eo numerus 888. qui respondet octonario futuræ beatitudinis: sicut prædixit Sibylla Cumana, cuius Græcum vaticinium

Gen. 41.
Ioseph
patriar-
cha typus
fuit Sal-
uatoris.

Nomen
IESVS alij
in typo
habuere.

Etymo-
logia no-
minis Ie-
sv secun-
dum Græ-
cos.

Sibyllæ
Cumanæ
vaticiniu
de nomi-
ne I E S V.
I, H, O, Y.
M. S.

8

80

800

888

I 10

H 8

M 200

O 70

Y 400

M 200

888.

Seb. Bar-
rad. tom.
1. li. 9. c. 3

fertur, in quo ex hoc numero nomen I E S V S indicat, id
verò in Latina hæc carmina conuersum reperies, lib. 2.
Bibliothecæ Sixti Senensis.

*Tunc ad mortales Veniet, mortalibus ipsis
In terris similis, natus patris omnipotentis,
Corpore & stitutus, Vocales quatuor autem
Fert: non Vocalesq; duas: binum, geniorum,
Sed quæ sit numeri totius summa docebo,
Namq; octo monades, totidem decades super ista,
Atque hecatontadas octo, infidis significabit
Hominiibus nomen Tu vero mente teneto
Æterni natum CHRISTVM, summiq; Parentis.*

Ait Sibylla nomen 'Ιησοῦς, Græcum, quatuor constare
vocalibus, & duabus cōsonantibus. Vocales sunt, i, n, o, u.
Consonantes duo signata duorum geniorum, id est,
Angelorum, sic enim Græcè legitur; nimirum Sathæ-
lis, & Satanæ, hæc enim nomina signa habent in prin-
cipio. Præterea affirmat sanctissimum nomen contine-
re octo monades, id est, octo vnitates. Præterea octo
decadas, id est, octies decem, videlicet 80. & octo heca-
tontadas, id est, octies centum 800. Unde summa existit
888. Hunc numerum nominis obseruauit Beda, vt su-
pra diximus, Luc. 2. his verbis; *Sacrosancti nominis, I E-
S V S, non tantum Etymologia, sed & ipse quem litteris
comprehendit numerus, perpetua salutis mysteria redolet.
Sex quippe litteris apud Græcos scribitur 'Ιησοῦς videlicet,
i. & n. & σ. & ο. & υ. & ς. quarum numeri sunt. 10. &
8 & 200. & 70 & 400. & 200. qui sunt simul 888.*
Hæc Beda. Idcirco quidam dixit:

Cui tria sunt octo, mihi sis, Saluator, & opto.

Ne foret innumerus, cui tria sex, numerus.

Nam D. Ioannes Apoc. 13. Nomen Antichristi ob-
scure indicans, litterarum quibus constat numerum in-
dicauit. *Numerus, inquit, eius, sexcenti sexaginta sex.*
Constat ergo Antichristi nomen proprium quod igno-
ratur,

ratur, litteris Græcis continentibus numerum ̅̅̅. senarijs nimirum multiplicatis, quia senarius rerum caducarum numerus est, quæ sex diebus conditæ sunt; Antichristus autem, & Antichristiani caducis rebus erunt mancipati. Numerus nominis Christi octonarios habet repetitos, qui octonarius, numerus est resurrectionis & circumcisionis: octava enim die, id est, Dominica, quæ septimum sabbathi diem sequitur, Christus & circumcisus est, & resurrexit. Christus verò & qui Christum imitantur, voluptates circumcidunt, & futuram resurrectionem expectantes, res caducas pro nihilo ducunt. Præterea ut senarius non attingit septenarium numerum quietis, septimo enim die quieuit Deus, ab omni opere, quod patrârat, sic Antichristus, & Antichristiani, quietem non attingent, sed æterna tormenta perpetientur. Octonarius non solum attingit, sed etiam superat eundem septenarium quietis numerum, estque numerus gloriæ, quæ mortis quietem sequitur, quam Christus possidet, eiusque imitatores perpetuam consequuntur. *Octauum numerum* (inquit Beda) *resurrectionis gloriæ conuenire penè omnibus claret. Nam & Dominus octaua die, hoc est, post septimam sabbathi resurrexit, & ipsi post sex huius seculi atates, & septimam sabbathi animarum, quæ nunc interim in alia vita geritur, quasi octauo tempore surgemus, &c.* Eadem ferè D. Hieron. & August. Adde numerum octonarium salutis esse numerum. *Octo enim animæ, ut Petrus scribit, in Arca Noë saluæ factæ sunt per aquam, quod & nos nunc similis formæ baptisma saluos fecit. Quin & numerus est noui Testamenti. Nam septenarius veteris erat, in quo septimus dies, id est, sabbathum colebatur, in nouo octauus, qui septimum sequitur, id est, dominicus obseruatur.*

Insuper numerus est æternitatis, ut conijcit D. Augustinus, *Quoniam, inquit, omnia tempora septem dierum repetitione voluuntur, octauus forte ille dictus est, qui varietatem istam non habebit. Octauo ergo die circumcisus*
est

Nominis
Antichri-
sti myste-
rium.

Quid per
senarium
intelli-
gatur.

Quid per
octona-
rium?

Beda.
Luc. 2.

Hier. in
Ezech. 40.
August.
lib. 16. de
ciuit. Dei,
cap. 26.
1. Petr. 3.

August.
Psalm. 6.

Quā benē octonarius Christo conueniat.

est Christus, nomenque accepit, quod Græcè multiplicatos habet octonarios, siue ogdoadas. Cum nomine dies consentit; octauus dies est, octonarijs plenum est nomen. Numerus octonarius Christo benē congruit. Numerus salutis rectē congruit Testamenti noui conditori, numerus æternitatis siue futuræ vitæ, rectē congruit Patri æternitatis, siue futuri seculi. Numerus salutis, æternitatis, & noui Testamenti, rectē in Christum quadrat, qui & salutem æternam, & noui Testamenti attulit. De eodem Nomine Claudianus, Gentilis aliquin, vt à D. Augustino, lib. 5. de ciuitate Dei accepimus, ita cecinit:

*Regnantem Dominum iam lingua fatetur IESVM
Nomine quo fundata salus stat nostra, fidesq;
Nititur, aeterna tendens in secula vita.*

REGIVS PROPHETA DAVID,
SINGVLARIS DIVINI NOMI-
NIS PRÆCO.

CAPVT III.

David præ ceteris Studiosus diuini NOMINIS cultor fuit.
I. Reg. 17.

QUANQUAM omnes ferè veteris legis Patres & Prophetae multi fuerint in celebrando & laudando NOMINE DIVINO, inter eos tamen singulari quodam priuilegio enituit Rex & Propheta David, qui non solum admiranda opera Diuini huius NOMINIS inuocatione (vt testantur sacrae literæ) perpetravit, vtpote cum dixit. *Tu venis ad me cum gladio, & hasta & clypeo, ego autem venio ad te in*

NO-